

บทที่ 4

การทดลองดำเนินการปรับปรุงในบริษัทตัวอย่าง

เนื้อหาในบทนี้ จะกล่าวถึงการนำเอาผลที่ได้จากการออกแบบระบบการฝึกอบรมโดยใช้เทคนิค QFD จากบทที่ 3 ซึ่งได้แผนการควบคุมกระบวนการฝึกอบรมที่สำคัญจำนวน 13 เรื่อง โดยเกี่ยวข้องกับกระบวนการของระบบฝึกอบรม จำนวน 7 กระบวนการ และจะนำเอาแผนการควบคุมกระบวนการทั้ง 13 เรื่อง นั้น มาทำการทดลองปรับปรุงในระบบการฝึกอบรมของบริษัทกรณีศึกษาซึ่งเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ประเภทปั๊มขึ้นรูปจำนวน 5 แห่ง โดยขั้นตอนของการดำเนินการปรับปรุงมีดังต่อไปนี้

4.1 กำหนดวิธีการควบคุมที่สำคัญสำหรับแต่ละแผนการควบคุมกระบวนการ

ในขั้นตอนนี้จะนำเอาแผนการควบคุมกระบวนการที่ได้จากการทำ QFD นั้น มากำหนดวิธีการควบคุมที่สำคัญสำหรับแต่ละข้อกำหนด โดยใช้การระดมสมอง ซึ่งได้สรุปวิธีการปรับปรุงออกเป็น 4 วิธีหลัก ด้วยกัน คือ

- 1) การปรับปรุงระเบียบมาตรฐาน คือ การปรับปรุงโดยการจัดทำระเบียบเพิ่มเติม หรือปรับปรุงระเบียบมาตรฐานการควบคุมต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- 2) การปรับปรุงขั้นตอน วิธีการ คือ การปรับปรุงโดยการกำหนดหรือแก้ไขขั้นตอนวิธีการต่างๆ ของการฝึกอบรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) การปรับปรุงเอกสารการฝึกอบรม คือ การปรับปรุงโดยการจัดทำเพิ่มเติมหรือแก้ไขเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการฝึกอบรม
- 4) การปรับปรุงเครื่องจักร อุปกรณ์ คือ การปรับปรุงทรัพยากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติ

วิธีการปรับปรุง สำหรับแต่ละแผนการควบคุมกระบวนการสามารถแยกแจงได้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 วิธีการปรับปรุงสำหรับแต่ละแผนการควบคุมกระบวนการ

ระบบการ ฝึกอบรม	กระบวนการ	การควบคุม กระบวนการ	วิธีการควบคุมกระบวนการ	วิธีการปรับปรุง				
				ประเมินความต้องการ ของผู้เรียน	ประเมินความต้องการ ของผู้สอน	ประเมินความต้องการ ของผู้สอน	ประเมินความต้องการ ของผู้สอน	ประเมินความต้องการ ของผู้สอน
หลักสูตร และ เนื้อหา	1. การกำหนด ระเบียบการ ฝึกอบรม	- วิธีการควบคุม การฝึกอบรม พัฒนา	- กำหนดระเบียบความคุ้มครอง ฝึกอบรม	O				
การ ฝึกอบรม	2. การกำหนด หัวข้อการ ฝึกอบรม	- ความครบถ้วน ของหัวข้อการ ฝึกอบรมคุณภาพ	- ตรวจสอบ ปรับปรุงหัวข้อการ ฝึกอบรมเรื่องคุณภาพให้ เพียงพอ		O			
		- มาตรฐานหัวข้อ การฝึกอบรมตาม ตำแหน่งงาน	- กำหนดมาตรฐานหัวข้อการ อบรมตามหน้าที่งาน	O				
		- วิธีการสอนโดย การฝึกปฏิบัติ	- กำหนดหัวข้อการสอนโดย การฝึกปฏิบัติ		O			
ผู้สอน	3. การกำหนด เนื้อหาการ ฝึกอบรม	- ความสมมูลย์ของ เนื้อหาการฝึกอบรม แต่ละหัวข้อ	- ตรวจสอบปรับปรุง รายละเอียดเนื้อหา เอกสาร ฝึกอบรมแต่ละหัวข้อ			O		
		- เกณฑ์คุณสมบัติ ในการเป็นผู้สอน	- กำหนดมาตรฐานของ คุณสมบัติของผู้สอน	O				
สภาพแวด ล้อมและ ทรัพยากร	5. การกำหนด เครื่องมือ อุปกรณ์การ สอนภาคปฏิบัติ	- ความเหมาะสม ของเครื่องจักร เครื่องมืออุปกรณ์	- ตรวจสอบปรับปรุงความ เหมาะสมของเครื่องมือ อุปกรณ์การฝึกปฏิบัติ				O	
		- ความครบถ้วน ของทรัพยากร หรือ อุปกรณ์	- ตรวจสอบความครบถ้วนของ ทรัพยากร อุปกรณ์สำหรับการ ฝึกปฏิบัติ				O	

ตารางที่ 4.1 วิธีการปรับปรุงสำหรับแต่ละแผนการควบคุมกระบวนการ (ต่อ)

ระบบการ ฝึกอบรม	กระบวนการ	การควบคุม กระบวนการ	วิธีการควบคุมกระบวนการ	วิธีการปรับปรุง			
				ประเมินผลการฝึกอบรม	ปรับปรุงตามวิธีการ	ประเมินความต้องการพัฒนา	ประเมินผลกระทบทางเชิงบวก
การ ประเมิน ผลการ ฝึกอบรม	6. การประเมิน ผลการฝึกอบรม	- การวัดความ เข้าใจของพนักงาน	- ตรวจสอบ ปรับปรุงวิธีการ ประเมินผลพนักงาน		O		
		- แบบประเมินผลที่ จำเป็นสำหรับการ สอนภาคปฏิบัติ	- ตรวจสอบปรับปรุงแบบ ประเมินผลที่จำเป็นสำหรับการ ฝึกภาคปฏิบัติ			O	
		- เกณฑ์ในการผ่าน การประเมิน	- กำหนดเกณฑ์ในการผ่านการ ประเมินผล	O			
	7. การบันทึก ผลการฝึกอบรม	- วิธีการควบคุม การบันทึก ความสามารถ	- กำหนดมาตรฐานการบันทึก ระดับความสามารถ	O			
		- ตารางบันทึก ความสามารถ	- ปรับปรุงเอกสารใบบันทึก ความสามารถ			O	

4.2 การวางแผนการปรับปรุงในแต่ละส่วนประกอบของระบบการฝึกอบรม

การวางแผนการปรับปรุงจะแยกดำเนินการตามแต่กระบวนการของระบบการฝึกอบรม ซึ่งแบ่งได้เป็น 7 กระบวนการด้วยกันคือ

- 1) การกำหนดระเบียบการฝึกอบรม
- 2) การกำหนดหัวข้อการฝึกอบรม
- 3) การกำหนดเนื้อหาการฝึกอบรม
- 4) การควบคุมคุณสมบัติผู้สอน
- 5) การกำหนดเครื่องมืออุปกรณ์การสอนภาคปฏิบัติ
- 6) การประเมินผลการฝึกอบรม
- 7) การบันทึกผลการฝึกอบรม

โดยรายละเอียดของวางแผนและขั้นตอนของการปรับปรุงทั้ง 7 กระบวนการมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 การกำหนดระเบียบการฝึกอบรม

จากแผนการควบคุมกระบวนการเรื่องวิธีควบคุมการฝึกอบรม โดยมากำหนดเป็นวิธีควบคุมคือการกำหนดระเบียบของการฝึกอบรม ซึ่งในที่นี้จะเป็นการฝึกอบรม หมายถึง เอกสารที่เป็นระเบียบบังคับใช้เพื่อควบคุมการฝึกอบรมให้ดำเนินการไปตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการที่ได้กำหนดไว้

1) สภาพก่อนการปรับปรุงของบริษัทตัวอย่าง

ก่อนการปรับปรุงบริษัทตัวอย่างมีระเบียบการฝึกอบรมอยู่แล้วแต่ว่ายังระบุเนื้อหา และรายละเอียดของการฝึกอบรมไม่ครบถ้วน และไม่ครอบคลุมเพียงพอ รวมถึงการบังคับใช้จริง ยังไม่เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ เช่น มักพบปัญหาเรื่องการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ คือ กรณีที่ฝ่ายผลิตต้องการพนักงานเข้าไปทดสอบงานนั้นๆ ที่ลากอกหรือขาดงานอย่างเร่งด่วน ทำให้มีการรับพนักงานใหม่เข้ามาทำงานจึงเกิดการลดขั้นตอนของการฝึกอบรม เพื่อให้พนักงานสามารถเริ่มปฏิบัติงานได้เร็วขึ้น มีผลทำให้พนักงานได้รับการฝึกอบรมไม่ครบถ้วนหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งภายหลังพบว่าประเด็นการที่พนักงานไม่ได้รับการฝึกอบรมที่เพียงพอเท่านั้น เนื่องจากจะเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาคุณภาพของชิ้นงาน โดยสาเหตุของปัญหาการลดขั้นตอนการฝึกอบรมนี้เกิดจากการเบียบของ การฝึกอบรมไม่ได้ถูกบังคับใช้อย่างเข้มงวดทำให้ไม่สามารถควบคุมการฝึกอบรมของพนักงาน และระดับความสามารถของพนักงานได้ ประกอบกับการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมในครั้งนี้ทำให้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงรายละเอียดของระเบียบการฝึกอบรมให้ครอบคลุมด้วย

2) สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุง

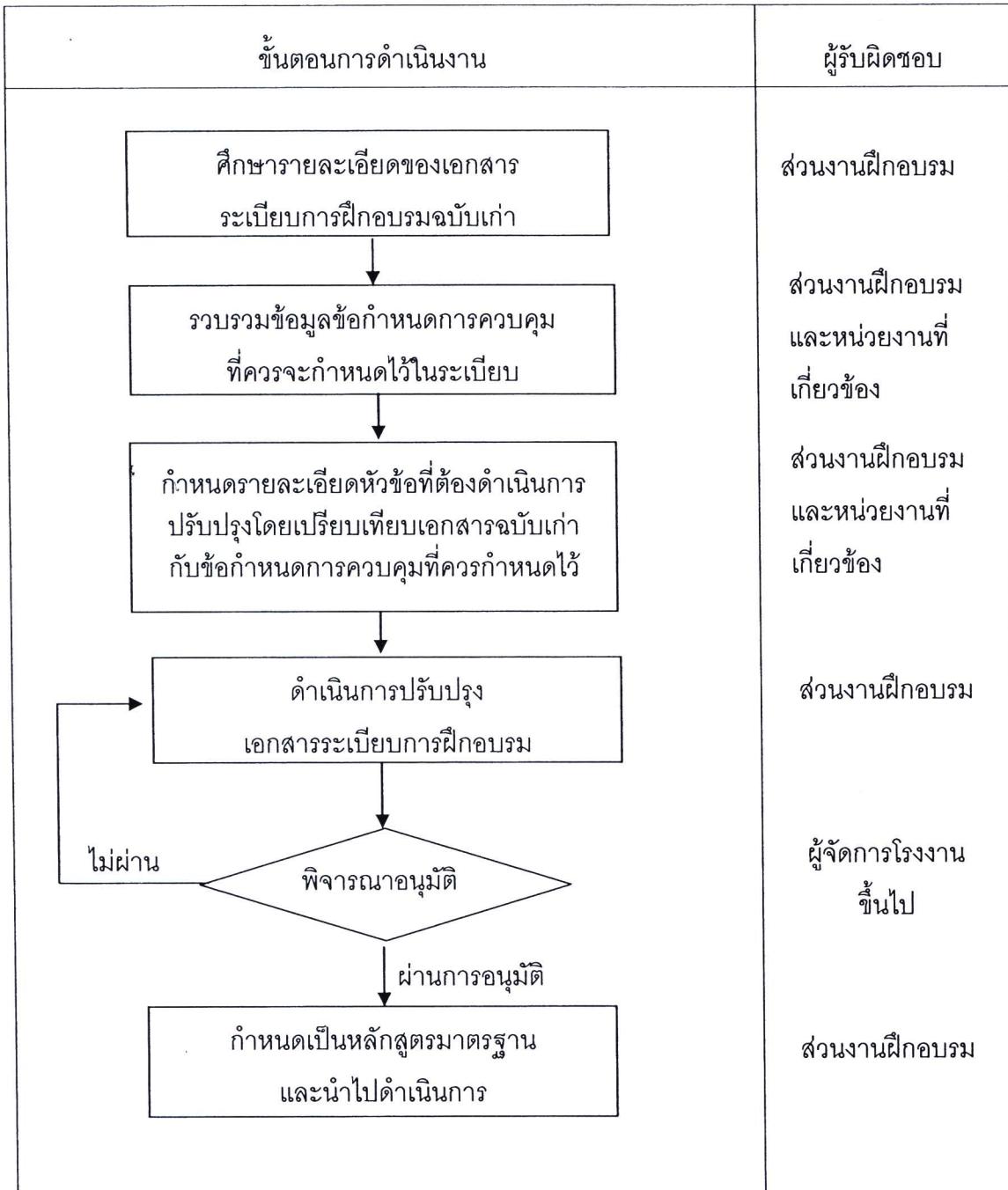
สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุง คือ ต้องปรับปรุงเอกสารระเบียบการฝึกอบรมให้มีรายละเอียดครอบคลุมทั้งระบบการฝึกอบรม รวมถึงเพิ่มเติมเนื้อหาจากการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมในครั้งนี้ด้วย และหลังจากดำเนินการปรับปรุงจะเบียบการฝึกอบรมจะต้องนำไปบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

3) ขั้นตอนการปรับปรุง

ขั้นตอนในการปรับปรุงจะเบียบการฝึกอบรมแสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ขั้นตอนการปรับปรุงระบบเบี่ยบการฝึกอบรม

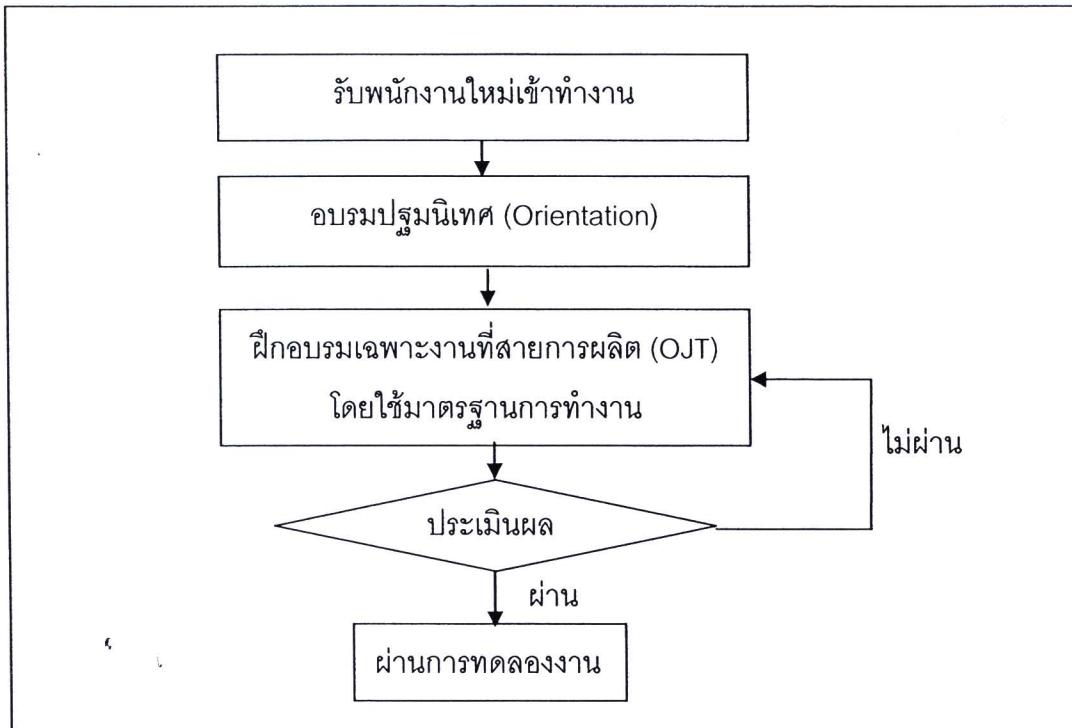

4.2.2 การกำหนดหัวข้อการฝึกอบรม

จากแผนการควบคุมกระบวนการเรื่อง ความครบถ้วนของหัวข้อการฝึกอบรม คุณภาพ มาตรฐานหัวข้อการฝึกอบรมตามตำแหน่งงานและวิธีการสอนโดยการฝึกปฏิบัติ ซึ่งได้กำหนดวิธีการปรับปรุงโดย ตรวจสอบและปรับปรุงหัวข้อการฝึกอบรมเรื่องคุณภาพให้เพียงพอ กำหนดมาตรฐานหัวข้อการอบรมตามหน้าที่งาน และ กำหนดหัวข้อการสอนโดยการฝึกปฏิบัติ โดยรายละเอียดของการปรับปรุงเรื่องหัวข้อการฝึกอบรมมีดังนี้

1) สภาพก่อนการปรับปรุง

สภาพก่อนการปรับปรุง หัวข้อของการฝึกอบรมพนักงานของบริษัทตัวอย่าง จะใช้หัวข้อฝึกอบรมตามรายละเอียดในมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Work Instruction) ของแต่ละตำแหน่งงานในสายการผลิต และเนื้อหาการฝึกอบรมจะเจาะจงเฉพาะงานที่พนักงานต้องทำในแต่ละตำแหน่งงาน หรือเป็นการอบรมในลักษณะการอบรมที่หน้างาน (On the job training: OJT) เท่านั้น โดยนอกเหนือจากการอบรมเรื่องมาตรฐานการทำงานนี้จะไม่มีการควบคุมหัวข้อการฝึกอบรมเรื่องอื่นที่จำเป็นตามแต่ละตำแหน่งงาน รวมถึงพนักงานที่เข้าอบรมแบบการอบรมที่หน้างาน (OJT) ไม่ได้ฝึกปฏิบัติให้มีความรู้และทักษะที่เพียงพอ ก่อนที่จะเริ่มทำงานจริง คือเป็นลักษณะทำงานไป ฝึกไป ซึ่งมีโอกาสสูงที่พนักงานผลิตชิ้นงานที่ไม่ได้คุณภาพ และการอบรมพนักงานส่วนใหญ่จะเขียนอยู่กับหัวหน้างานตามสายการผลิตนั้นๆ เนื่องจากหัวหน้างานแต่ละหน่วยงานจะเป็นผู้รับผิดชอบในการอบรมให้แก่พนักงาน โดยลักษณะของการอบรมแสดงตามรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 ขั้นตอนการฝึกอบรมพนักงาน ก่อนการปรับปูง

2) สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปูง

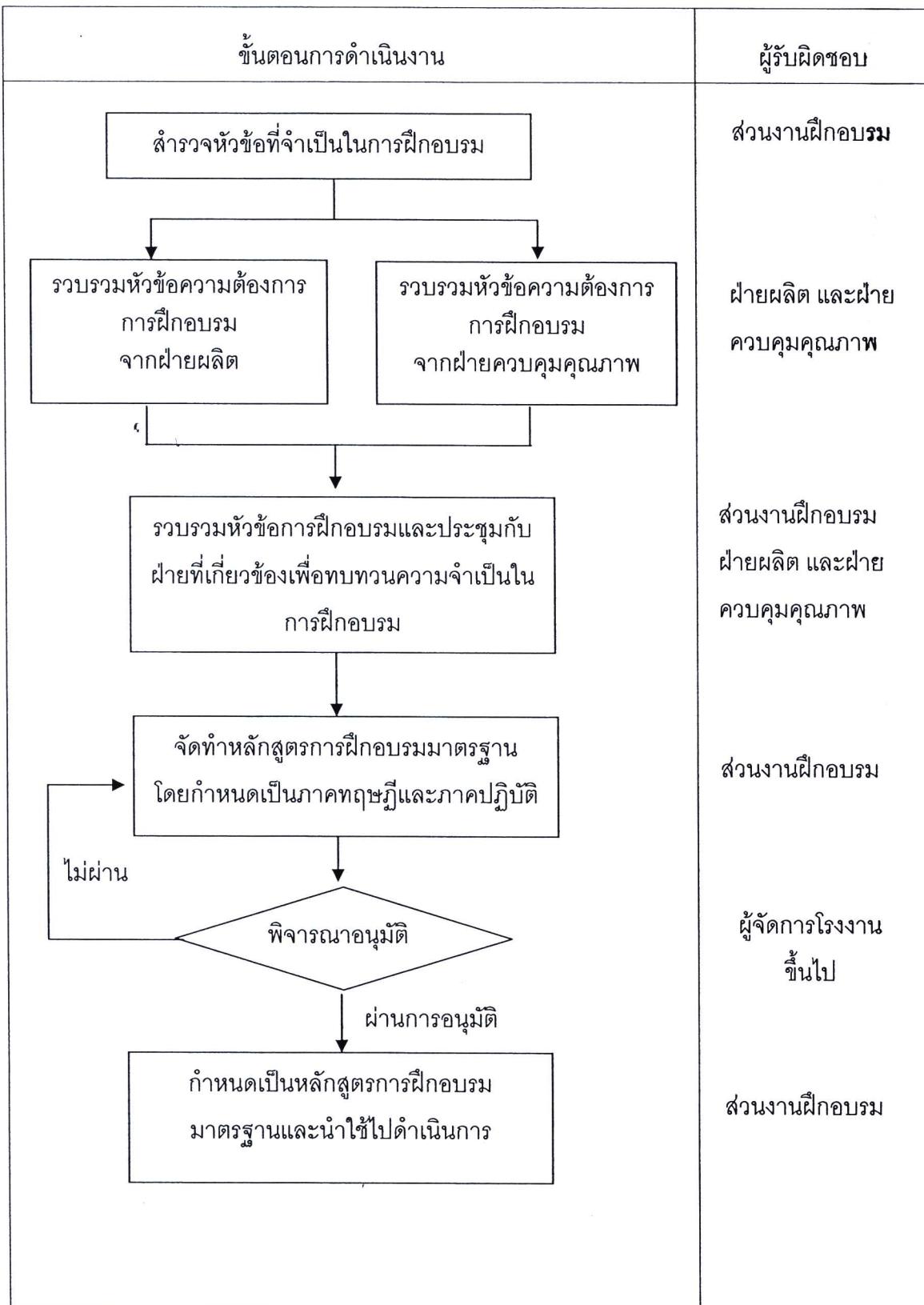
เนื่องจากการอบรมก่อนการปรับปูงเป็นการอบรมที่หน้างาน (On the job Training) ซึ่งมีข้อเสียคือ ไม่มีการควบคุมหัวข้อฝึกอบรมพนักงาน ทำให้พนักงานไม่ได้รับการอบรมอย่างเพียงพอตามความจำเป็นของงาน และทำให้ไม่มีมาตรฐานในการฝึกอบรมพนักงาน พนักงานแต่ละคนได้รับการฝึกอบรมที่ไม่เหมือนกันและอาจไม่ครบถ้วนความต้องการฝึกอบรม ซึ่ง เป็นสาเหตุให้เกิดปฏิบัติงานผิดพลาดและเกิดข้อเสียขึ้น ดังนั้นจึงต้องดำเนินการกำหนดหัวข้อ การฝึกอบรมให้เป็นมาตรฐาน และหัวข้อของการอบรมต้องครอบคลุมความจำเป็นของงาน ผลิตชิ้นงานรวมถึงการตรวจสอบคุณภาพ และต้องให้พนักงานได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้มีความรู้และ ทักษะเพียงพอ ก่อนเริ่มปฏิบัติงานจริง

3) ขั้นตอนการดำเนินการปรับปูง

ขั้นตอนการกำหนดหัวข้อการฝึกอบรมมาตรฐานสำหรับพนักงาน แสดงดังตาราง

ที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ขั้นตอนการกำหนดหัวข้อการฝึกอบรมมาตรฐาน

4.2.3 การกำหนดเนื้อหาการฝึกอบรม

จากแผนการควบคุมกระบวนการเรื่อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหาการฝึกอบรมแต่ละหัวข้อ ซึ่งได้กำหนดวิธีการปรับปรุงโดยการตรวจสอบและปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาของเอกสารการฝึกอบรมในแต่ละหัวข้อ โดยการปรับปรุงเรื่องเนื้อหาการฝึกอบรมมีดังนี้

1) สภาพก่อนการปรับปรุง

สภาพก่อนการปรับปรุง รายละเอียดเนื้อหาการฝึกอบรมภาคทฤษฎีในแต่ละหัวข้อซึ่งอยู่ภายใต้เอกสารประกอบการสอนหรือไฟล์นำเสนอ ที่มีอยู่ในปัจจุบันมีโครงสร้างทุกหัวข้อที่จะต้องทำการฝึกอบรม และเนื้อหาของเอกสารไม่ได้มีการปรับปรุงให้ทันสมัย เนื้อหาบางหัวข้อพบว่ามีรายละเอียดค่อนข้างน้อย อธิบายไว้ไม่ชัดเจน รวมถึงในการปรับปรุงการฝึกอบรมครั้งนี้ มีการปรับปรุงเรื่องหัวข้อสำหรับการฝึกอบรม ซึ่งมีการเพิ่มเติมของหัวข้อฝึกอบรมเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องทำการเตรียมเอกสารประกอบการสอนเพิ่มเติมขึ้นด้วย

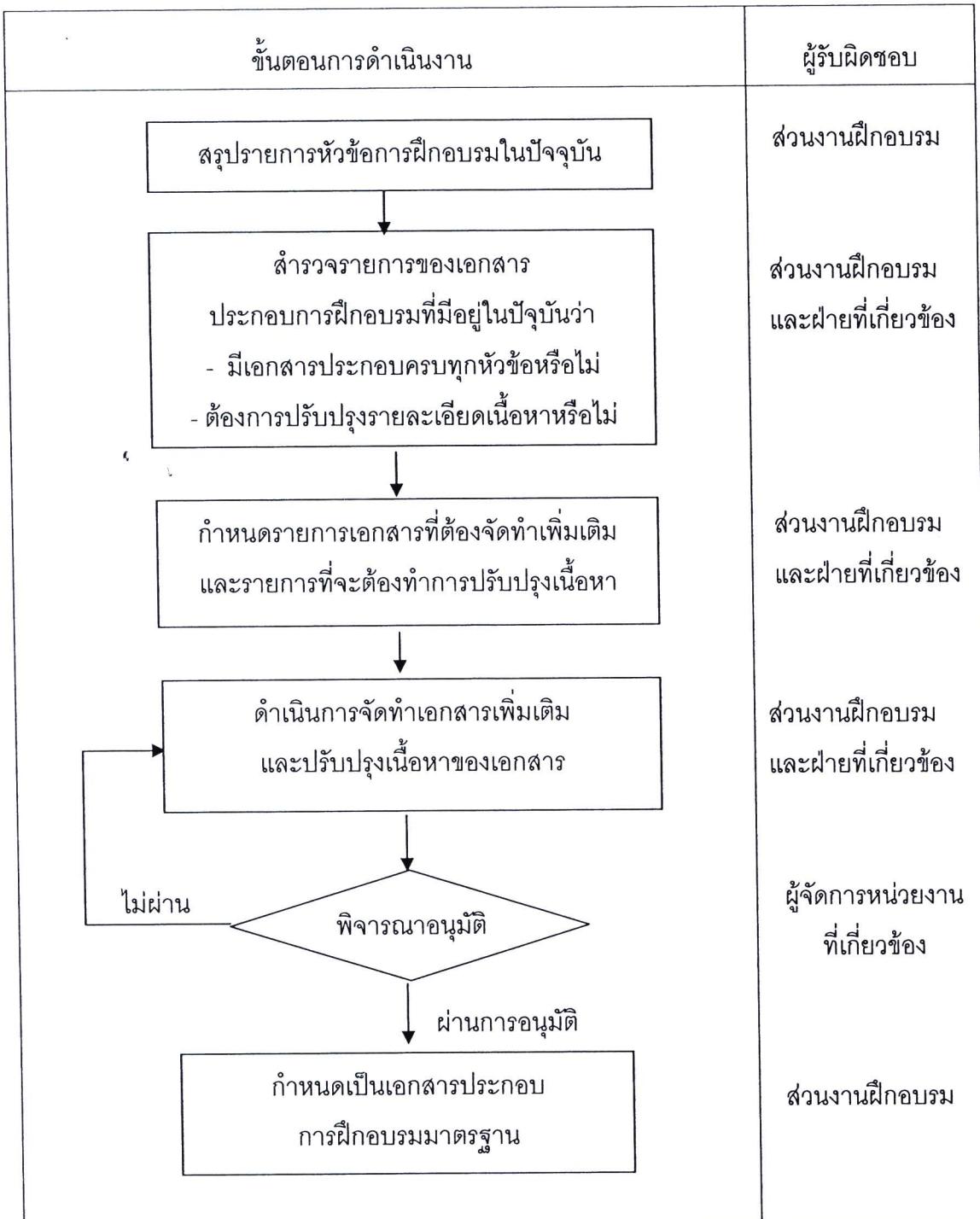
2) สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุง

ทำการตรวจสอบเอกสารการฝึกอบรมที่มีอยู่ว่ามีเอกสารครบถ้วนทุกหัวข้อการฝึกอบรมหรือไม่ และปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาภายใต้หัวข้อที่มีความละเอียดและทันสมัย รวมถึงเพิ่มเติมเอกสารการฝึกอบรมตามที่มีการเพิ่มหัวข้อการฝึกอบรม

3) ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุง

ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงเอกสารประกอบการฝึกอบรมในเรื่องหัวข้อของคุณมีการสอนและเนื้อหา แสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงเนื้อหาการฝึกอบรม

4.2.4 การควบคุมคุณสมบัติผู้สอน

จากแผนการควบคุมกระบวนการเรื่อง เกณฑ์คุณสมบัติในการเป็นผู้สอน ซึ่งได้กำหนดวิธีการปรับปรุงโดยการกำหนดมาตรฐานของคุณสมบัติของผู้สอน โดยการปรับปรุงเรื่อง การควบคุมคุณสมบัติผู้สอนมีดังนี้

1) สภาพก่อนการปรับปรุง

ก่อนการปรับปรุง บริษัทตัวอย่างไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ทำการสอน พนักงานระดับปฏิบัติการ (Trainer) ที่ชัดเจนว่าผู้สอนต้องมีคุณสมบัติหรือความรู้อย่างไรบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่จะให้หัวหน้างานเป็นผู้สอน ด้วยเหตุนี้ทำให้ไม่สามารถสร้างมาตรฐานสำหรับการฝึกอบรมได้ ถ้าหากผู้ที่มาสอนนั้นอาจมีคุณสมบัติหรือความรู้ไม่เพียงพอ หรือมีการเปลี่ยนแปลงผู้สอน เช่นในกรณีที่หัวหน้างานไม่ร่วงที่จะดำเนินการสอนพนักงาน ทำให้อาจครอบคลุมให้ถูกต้องไม่ได้ ไม่เพียงพอต่อการสอนพนักงาน มาดำเนินการสอนงานแทน ซึ่งจะส่งผลให้พนักงานได้รับความรู้ที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

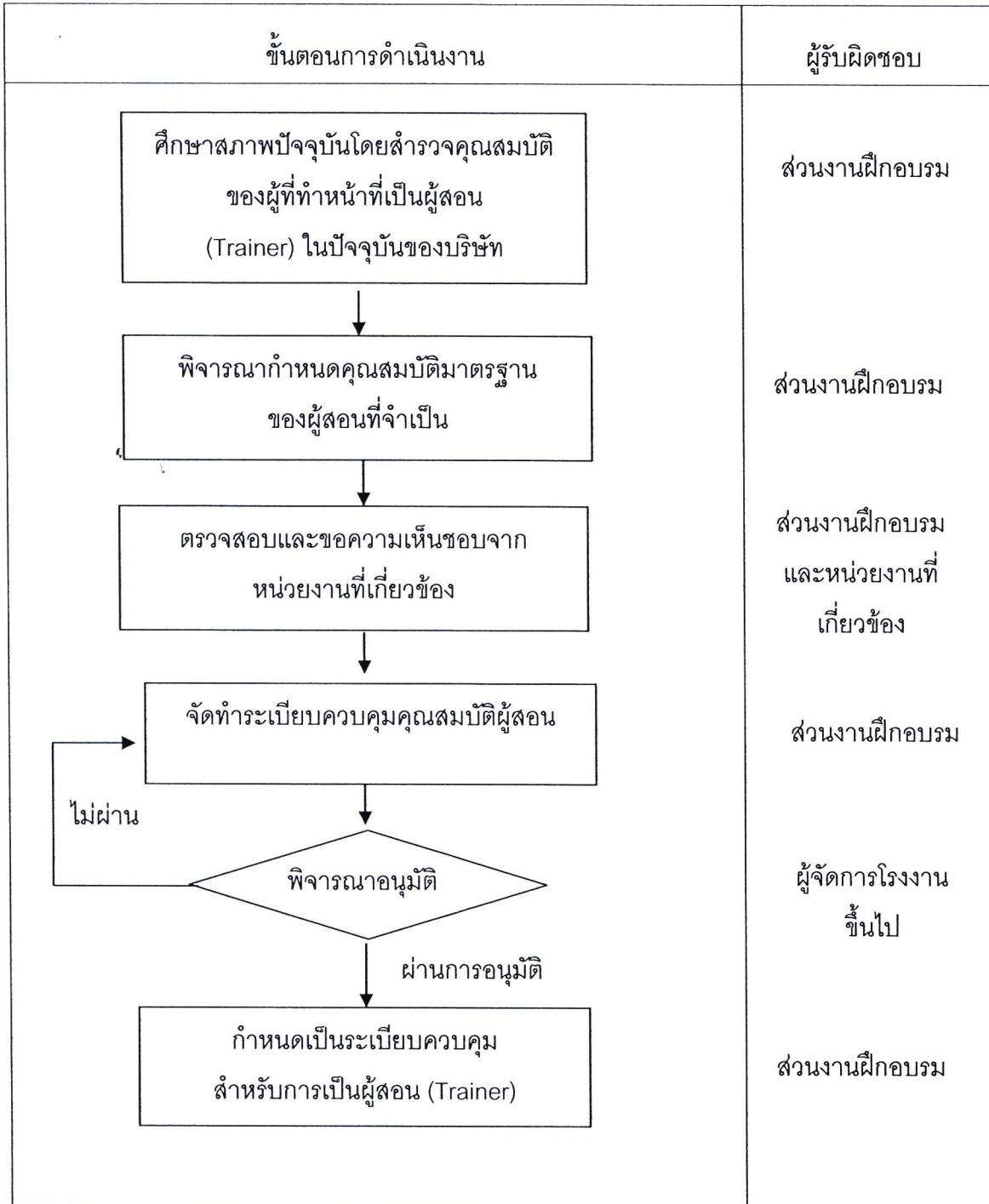
2) สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุง

เพื่อให้การสอนมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้สอน เพื่อควบคุมบุคคลที่จะมาทำหน้าที่สอนงานได้จะต้องมีคุณสมบัติอะไรบ้างที่เพียงพอ ต่อการเป็นผู้สอน (Trainer)

3) ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุง

ขั้นตอนการปรับปรุงการกำหนดคุณสมบัติของผู้สอน แสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ขั้นตอนการกำหนดคุณสมบัติของผู้สอน

4.2.5 การกำหนดเครื่องมืออุปกรณ์การสอนภาคปฏิบัติ

จากแผนการควบคุมกระบวนการเรื่อง ความเหมาะสมของเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และความครบถ้วนของทรัพยากรหรืออุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติ ซึ่งได้กำหนดวิธีการ ปรับปรุงโดยการตรวจสอบปรับปรุงความเหมาะสมของเครื่องมือ อุปกรณ์การฝึกปฏิบัติ และการ ตรวจสอบความครบถ้วนของทรัพยากรและอุปกรณ์ โดยการปรับปรุงเรื่องเครื่องมือและอุปกรณ์ การสอนภาคปฏิบัติ มีดังนี้

1) สภาพก่อนการปรับปรุง

ก่อนการปรับปรุงบริษัทต้องย่างทำการสอนงานโดยใช้วิธีการให้พนักงานทำการ ฝึกปฏิบัติงานที่หน้างานจริง (On the job training) ซึ่งวิธีการนี้มีข้อเสียคือเป็นการปล่อยให้ พนักงานที่ยังไม่มีความรู้หรือทักษะที่เพียงพอทำการผลิตชิ้นงานที่จะส่งลูกค้า จึงมีโอกาสสูงที่จะ เกิดการปฏิบัติงานผิดพลาด และอาจจะทำให้เกิดของเสียสูงไปยังลูกค้าได้ ซึ่งบริษัทต้องย่างไม่มี เครื่องมืออุปกรณ์หรือเครื่องจักรที่แยกออกจากสายการผลิตจริง สำหรับให้พนักงานฝึกปฏิบัติ

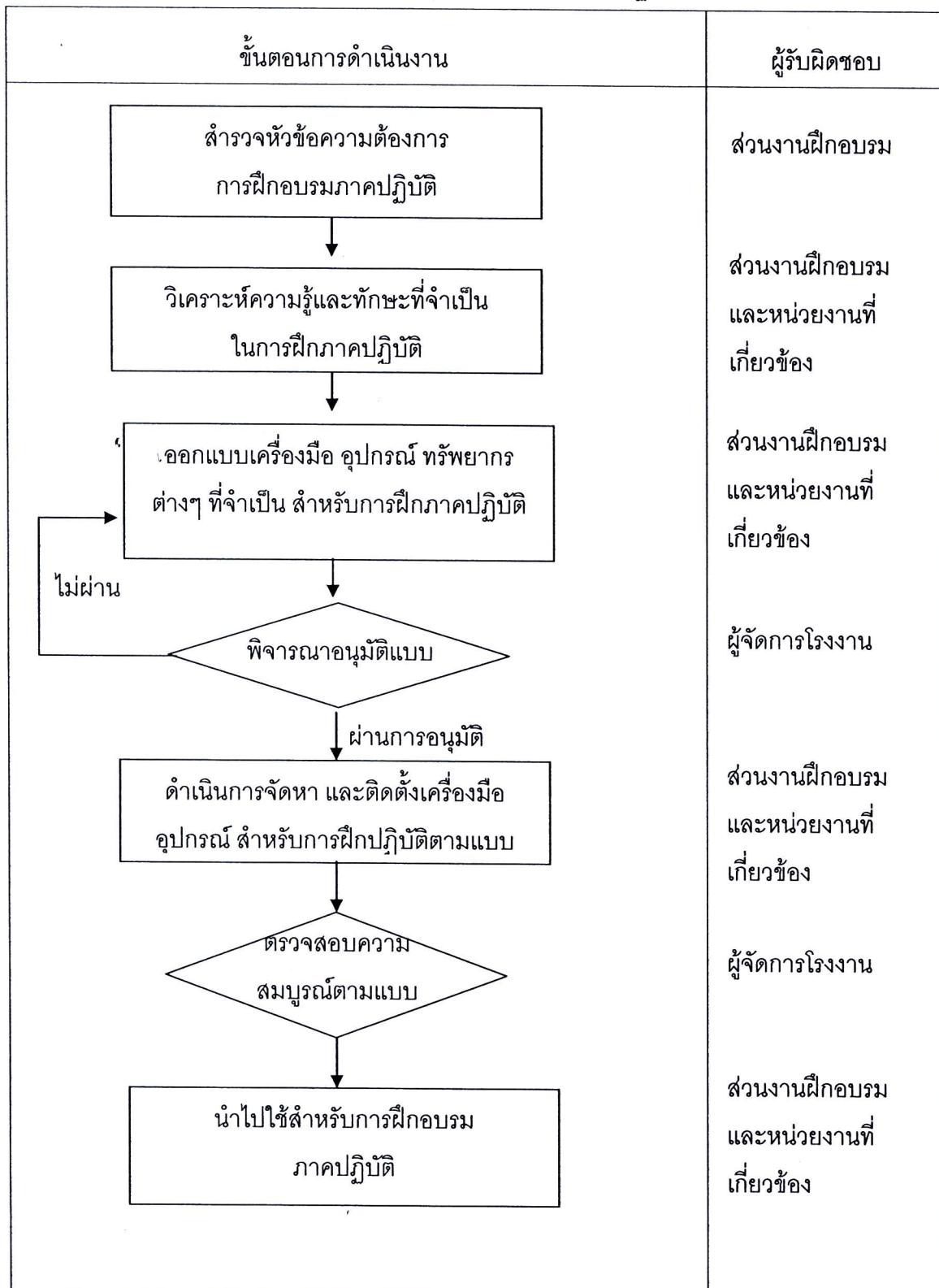
2) สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุง

ต้องจัดเตรียมเครื่องมือ หรืออุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติ โดยที่เครื่องมือ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่จัดเตรียมนั้นต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความรู้และทักษะที่ พนักงานจำเป็นต้องมีเพื่อทำงานในตำแหน่งหน้าที่นั้น เพื่อให้พนักงานได้มีความรู้และทักษะที่ เพียงพอก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงานจริง

3) ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุง

ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือ อุปกรณ์ และทรัพยากรสำหรับการฝึก ปฏิบัติแสดงดังตารางที่ 4.6

ตาราง 4.6 ขั้นตอนการกำหนดเครื่องมืออุปกรณ์การสอนภาคปฏิบัติ

4.2.6 การประเมินผลการฝึกอบรม

จากแผนการควบคุมกระบวนการเรื่อง การวัดความเข้าใจของพนักงาน แบบประเมินผลที่จำเป็นของการสอนภาคปฏิบัติ เกณฑ์ในการผ่านการประเมิน ซึ่งได้กำหนดวิธีการปรับปรุงโดยการตรวจสอบ ปรับปรุงวิธีการประเมินผลพนักงาน ตรวจสอบแบบประเมินที่จำเป็นสำหรับการฝึกภาคปฏิบัติ และการกำหนดเกณฑ์ในการผ่านการประเมินผล โดยการปรับปรุงเรื่อง การประเมินผลการฝึกอบรม มีดังนี้

1) สภาพก่อนการปรับปรุง

ก่อนการปรับปรุงบริษัทต้องย่างมีการฝึกอบรมภาคปฏิบัติที่เป็นลักษณะการสอนที่หน้างาน (On the job training) เท่านั้น ทำให้ไม่มีวิธีการประเมินผลการฝึกอบรมภาคปฏิบัติที่ชัดเจน ไม่มีเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินและแบบฟอร์มสำหรับการประเมินผล ดังนั้นมือทำการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมโดยการเพิ่มเติมการสอนโดยการฝึกภาคปฏิบัติ ทำให้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงเรื่องการประเมินผลของการฝึกปฏิบัติด้วย

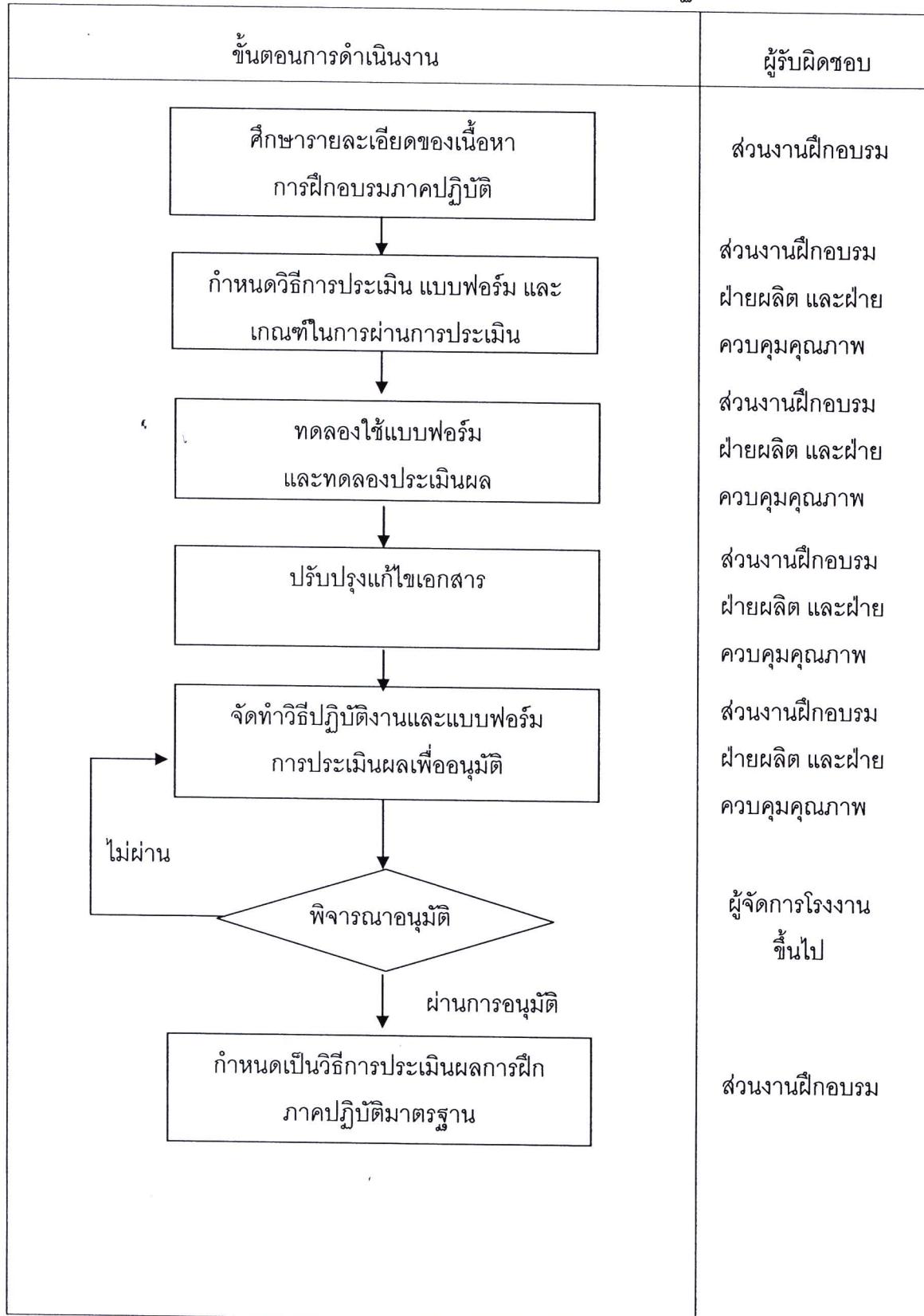
2) สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุง

สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุงคือ ต้องจัดทำวิธีการประเมินผลพนักงาน และกำหนดเกณฑ์ในการผ่านการประเมิน รวมถึงออกแบบแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติของพนักงาน

3) ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุง

ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงวิธีการประเมินผลพนักงาน กำหนดเกณฑ์ในการผ่านการประเมิน และ ปรับปรุงแบบฟอร์มประเมินผลพนักงาน แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงการประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ

4.2.7 การบันทึกผลการฝึกอบรม

จากแผนกรุกุมกระบวนการเรื่อง วิธีการควบคุมการบันทึกความสามารถ และตารางบันทึกความสามารถ ซึ่งได้กำหนดวิธีการปรับปรุงโดยการกำหนดมาตรฐานการบันทึกความสามารถและการปรับปรุงเอกสารใบบันทึกความสามารถ โดยการปรับปรุงเรื่องการบันทึกผลการฝึกอบรม มีดังนี้

1) สภาพก่อนการปรับปรุง

ก่อนการปรับปรุง บริษัทตัวอย่างมีการควบคุมการทำงานตามความสามารถที่ไม่ดีพอ ดังเห็นได้จากบริษัทตัวอย่างพบว่าปัญหาคุณภาพของขั้นงานส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงพนักงานที่ทำงานในตำแหน่งงานที่เกิดความผิดพลาดนั้นๆ โดยที่พนักงานผู้ที่เปลี่ยนเข้ามาทำงานแทนมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานไม่เพียงพอโดยการเปลี่ยนแปลงพนักงานในสายการผลิตมากพบเสมอฯ เนื่องจาก การขาดงาน ลางานของพนักงาน หรือการลาออกจากงาน จึงจำเป็นจะต้องจัดคนจากตำแหน่งงานอื่นเข้าทำงานแทน รวมถึงการรับพนักงานใหม่เข้ามาปฏิบัติงานด้วยในกรณีการขยายกำลังการผลิต แต่พบว่าบริษัทตัวอย่างไม่มีการควบคุมที่ดีพอเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพนักงานที่จะทำเข้าไปทดแทนว่าต้องมีความสามารถเพียงพอในการทำงานในตำแหน่งงานนั้นได้ ซึ่งเกิดจากการที่ไม่มีใบบันทึกความสามารถของพนักงาน (Skill Map) และยังไม่มีเอกสารบันทึกความสามารถของพนักงาน

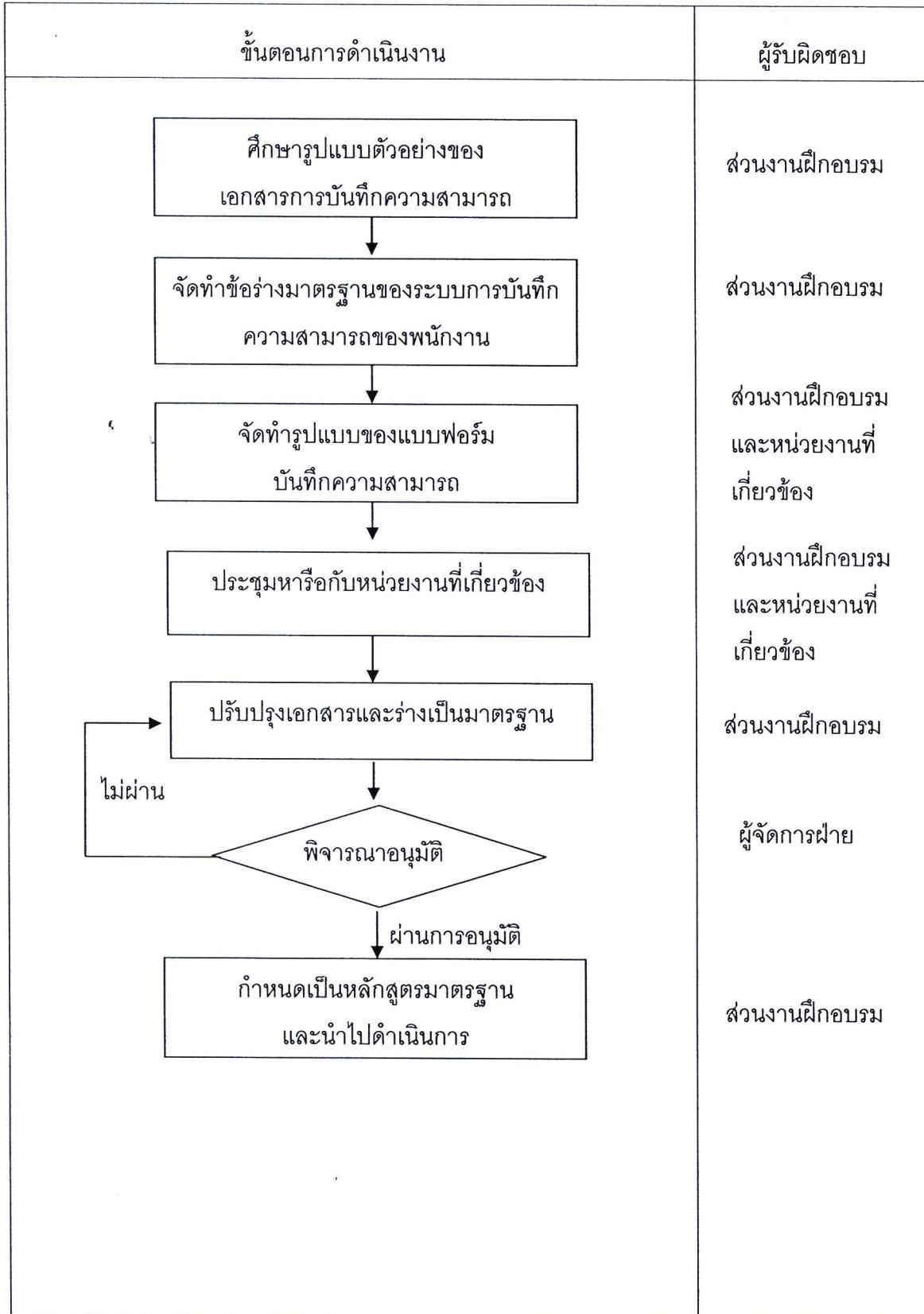
2) สิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุง

ต้องดำเนินการปรับปรุง คือการมีบันทึกระดับความสามารถของพนักงานแต่ละคน โดยหลังจากที่พนักงานได้รับการฝึกอบรมให้มีความรู้ที่เพียงพอในแต่ละตำแหน่งงาน และผ่านการประเมินผลแล้ว จะต้องมีการบันทึกระดับความสามารถของพนักงาน (Skill Map) เพื่อใช้สำหรับควบคุมระดับความสามารถพนักงานแต่ละคน และใช้ในการกำหนดผู้ที่จะสามารถมาทำงานทดแทนได้ โดยผู้ที่จะมาทำงานทดแทนจะต้องมีระดับความสามารถเพียงพอที่จะทำงานในตำแหน่งงานนั้นๆ

3) ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุง

ขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการบันทึกความสามารถและการกำหนดแบบฟอร์มแสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงการบันทึกผลการฝึกอบรม

4.3 เปรียบเทียบระบบการฝึกอบรมก่อนหลังการปรับปรุง

จากการดำเนินการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมตามแผนการควบคุมกระบวนการ
ฝึกอบรมที่ได้จากการทำ QFD แบบ 4 เพศ เมื่อนำมาทำการปรับปรุงตามขั้นตอนการปรับปรุงที่
แสดงข้างต้นสามารถสรุปผลของการเปลี่ยนแปลงของระบบการฝึกอบรมของบริษัทด้วยรูปที่ 4.2
โดยเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับปรุงแยกตามส่วนประกอบทั้ง 4 ส่วนของระบบการฝึกอบรมซึ่ง
ได้แก่ หลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม ผู้สอน สภาพแวดล้อมและทรัพยากร และ การประเมินผล
อธิบายได้ดังรูปที่ 4.2

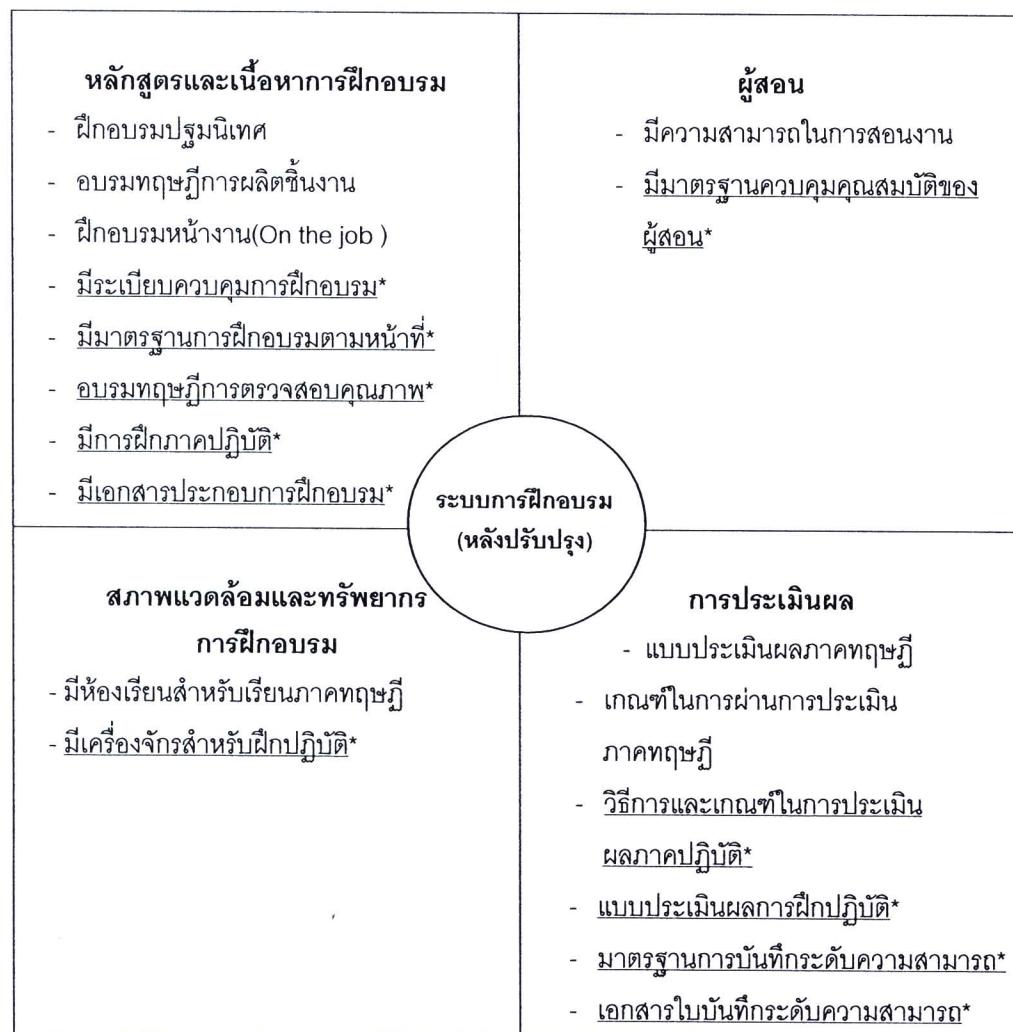
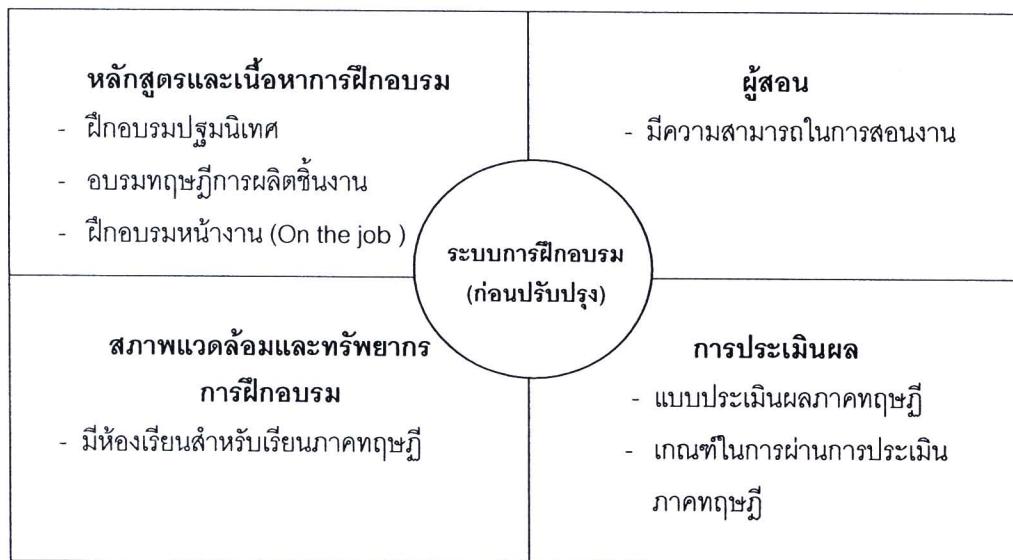
โดยจากรูปที่ 4.2 แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของระบบการฝึกอบรมแยก
ตามส่วนประกอบทั้ง 4 ส่วนของระบบการฝึกอบรม ดังนี้

1) หลักสูตรและเนื้อหาการฝึกอบรม มีการเพิ่มเติม 5 เรื่องได้แก่ มีระเบียบการ
ฝึกอบรม มีมาตรฐานการฝึกอบรมตามหน้าที่ มีการอบรมทุชัชภีการตรวจสอบคุณภาพ มีการฝึก
ปฏิบัติ และมีเอกสารประกอบการฝึกอบรม

2) ผู้สอน มีการเพิ่มเติม 1 เรื่องได้แก่ มีมาตรฐานการควบคุมคุณสมบัติของผู้สอน

3) สภาพแวดล้อมและทรัพยากร มีการเพิ่มเติม 1 เรื่องได้แก่ มีเครื่องจักรสำหรับ
ฝึกปฏิบัติ

4) การประเมินผล มีการเพิ่มเติม 4 เรื่อง ได้แก่ วิธีการและเกณฑ์ในการประเมิน
ผลภาคปฏิบัติ แบบประเมินผลภาคปฏิบัติ มาตรฐานการบันทึกความสามารถ และเอกสารใบ
บันทึกความสามารถ

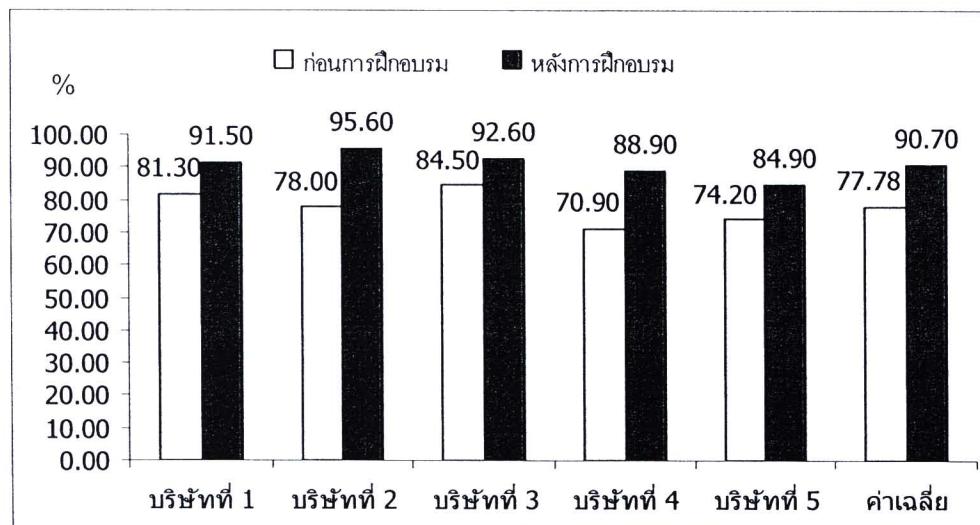
* เป็นการควบคุมที่เพิ่มเติมหลังจากการศึกษาโดยใช้เทคนิค QFD

รูปที่ 4.2 เปรียบเทียบระบบการฝึกอบรมก่อนการปรับปรุง และหลังการปรับปรุง

4.4 ผลลัพธ์ของการปรับปรุง

จากการที่ได้ทดลองทำการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมของบริษัทด้วยตัวอย่างทั้ง 5 แห่ง โดยได้นำเอาผลลัพธ์ที่ได้จากการทำ QFD คือแผนการควบคุมกระบวนการที่สำคัญในการควบคุมกระบวนการฝึกอบรมพนักงาน นำเข้าไปดำเนินการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมของบริษัทด้วยตัวอย่างและทำการเก็บข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลของการฝึกอบรมพนักงานโดยใช้ข้อมูลก่อนปรับปรุงใน ช่วงเดือน มิถุนายน 2552 ถึงเดือน พฤษภาคม 2552 และข้อมูลหลังการปรับปรุงช่วงเดือน เมษายน 2553 ถึง เดือน กรกฎาคม 2553 โดยผลเปรียบเทียบก่อนหลังการปรับปรุง มีดังนี้คือ

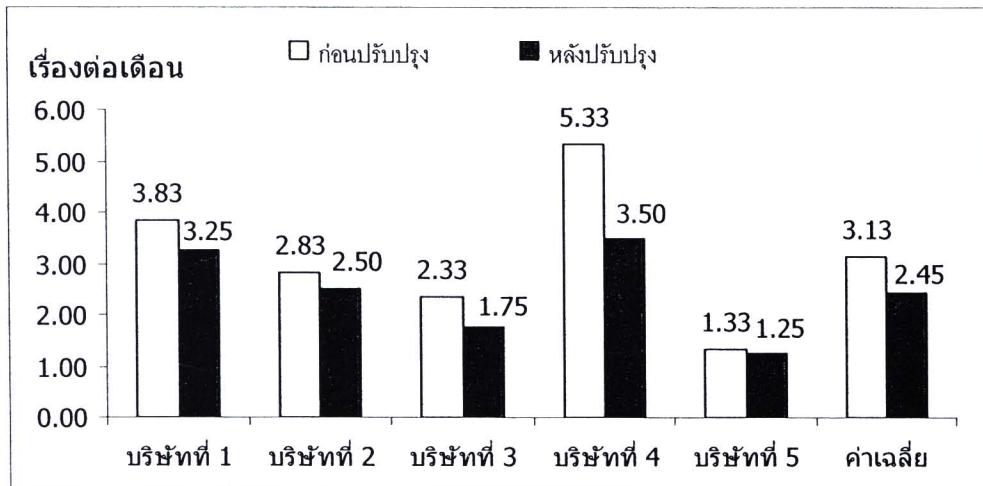
4.4.1 เปรียบเทียบผลคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม

รูปที่ 4.3 ผลเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม

จากรูปที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าภายในหลังการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมของบริษัทด้วยตัวอย่างทั้ง 5 แห่ง ทำให้ผลคะแนนของพนักงานภายในหลังการฝึกอบรมเพิ่มสูงขึ้น โดยพบว่าผลคะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมของพนักงานฝ่ายผลิตของทั้ง 5 บริษัท ซึ่งมีจำนวน รวมทั้งสิ้น 112 คนเพิ่มขึ้นจาก 77.78 % เป็น 90.70% หรือเพิ่มขึ้นจากเดิมคิดเป็น 16.61%

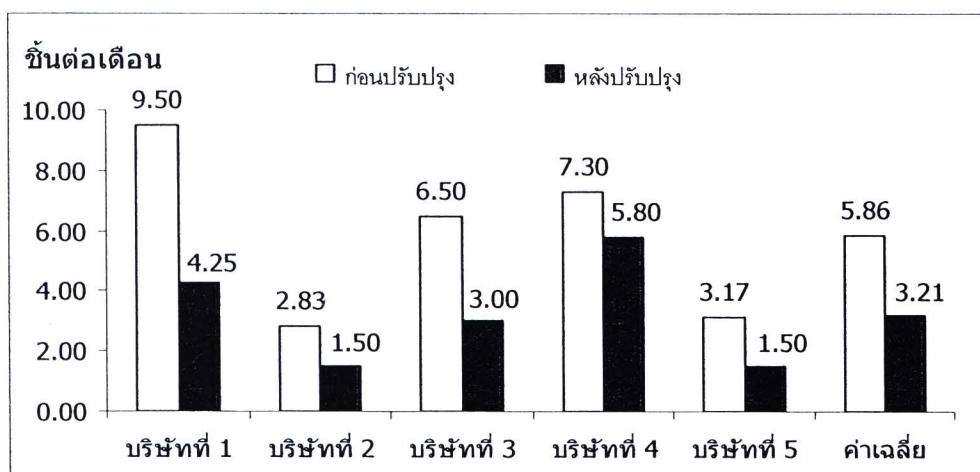
4.4.2 เปรียบเทียบจำนวนความผิดพลาดของพนักงาน ที่หัวหน้างานตรวจพบ

รูปที่ 4.4 ผลเบรียบเทียบจำนวนความผิดพลาดของพนักงาน

จากรูปที่ 4.4 แสดงผลเบรียบเทียบจำนวนความผิดพลาดของพนักงานที่หัวหน้างานตรวจพบจากการตรวจสอบรายวันโดยใช้ check sheet ประเมินพนักงาน ซึ่งพบว่าจำนวนความผิดพลาดของพนักงานของบริษัทด้วยตัวอย่างทั้ง 5 แห่ง มีค่าลดลงทั้ง 5 บริษัทโดยค่าเฉลี่ยของทั้ง 5 บริษัทมีจำนวนของความผิดพลาดลดลงจากเดิมคือ ก่อนการปรับปรุงพบความผิดพลาดเฉลี่ย 3.13 เรื่องต่อเดือน และหลังการปรับปรุงจำนวนความผิดพลาดลดลงเหลือ 2.45 เรื่องต่อเดือน หรือลดลงคิดเป็น 21.73%

4.4.3 เปรียบเทียบจำนวนชิ้นงานที่ไม่ได้คุณภาพ ที่เกิดก่อนการปรับปรุง และหลังการปรับปรุงระบบการฝึกอบรม

รูปที่ 4.5 ผลเบรียบเทียบจำนวนชิ้นงานที่ไม่ได้คุณภาพก่อนและหลังปรับปรุง

จากรูปที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบจำนวนชิ้นงานที่ไม่ได้คุณภาพ แสดงให้เห็นว่า จำนวนของเสียในสายการผลิตตัวอย่างของบริษัทตัวอย่างทั้ง 5 แห่ง มีจำนวนของเสียลดลงทุก บริษัท โดยค่าเฉลี่ยของทั้ง 5 บริษัท มีจำนวนของเสียก่อนการปรับปรุงต่อเดือนเฉลี่ย 5.86 ชิ้นต่อเดือน และภายหลังการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมจำนวนของเสียที่พับลดลงเหลือเฉลี่ย 3.21 ชิ้น ต่อเดือน ลดลง 2.65 ชิ้นต่อเดือน หรือคิดเป็น 45.22%

สรุปผลของการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนการปรับปรุงระบบการฝึกอบรมและหลัง การปรับปรุงระบบการฝึกอบรมที่ได้ทำการเก็บข้อมูลใน 3 เรื่อง ได้แก่ คะแนนสอบก่อนและหลัง การฝึกอบรม จำนวนความผิดพลาดของพนักงาน และจำนวนของเสีย พบร่วมกันว่า ได้ผลเชิงบวก คือ สายการผลิตตัวอย่างของบริษัทตัวอย่างทั้ง 5 แห่ง ได้คะแนนสอบเฉลี่ยภายหลังการฝึกอบรมเพิ่ม สูงขึ้น จำนวนความผิดพลาดเฉลี่ยลดลง และจำนวนของเสียเฉลี่ยลดลง แสดงให้เห็นว่า การปรับปรุงระบบการฝึกอบรมมีผลต่อความสามารถของพนักงานฝ่ายผลิต

4.5 เปรียบเทียบความพึงพอใจหลังการปรับปรุง

ภายหลังการทำการปรับปรุงระบบการฝึกอบรม ได้ทำการสำรวจความพึงพอใจ ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบการฝึกอบรมอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อระบบ การฝึกอบรมใหม่ที่ได้รับการปรับปรุงว่า มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร โดยได้ทำการสำรวจโดยใช้ แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งแบบสอบถามความพึงพอใจระบบการฝึกอบรมภายหลังการ ปรับปรุงที่ใช้จะมีหัวข้อเหมือนกับแบบสอบถามที่ใช้สอบถามก่อนการปรับปรุง คือ แบบสอบถามที่ 2 ภาคผนวก ข สำหรับจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ เนื่องจากการรวมแบบสอบถามจากบริษัท ตัวอย่างทั้ง 5 แห่งต้องใช้ระยะเวลามาก ดังนั้นในการสอบถามความพึงพอใจภายหลังการปรับปรุง นี้จึงใช้แบบสอบถามจำนวน 25 ชุด โดยสำรวจความพึงพอใจจากผู้ที่เคยตอบแบบสอบถามเดิม ซึ่งเป็นพนักงานในระดับหัวหน้างานขึ้นไปของฝ่ายผลิต ฝ่ายควบคุมคุณภาพ และฝ่ายทรัพยากร บุคคล โดยผลที่ได้จะนำมาหาค่าเฉลี่ยเรขาคณิต และสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความพึงพอใจหลังการปรับปรุง

ความต้องการ	บริษัทกรณีศึกษาที่ 1			บริษัทกรณีศึกษาที่ 2		
	ก่อน ปรับ ปรุง	หลัง ปรับ ปรุง	% เปลี่ยน แปลง	ก่อน ปรับ ปรุง	หลัง ปรับ ปรุง	% เปลี่ยน แปลง
1. มีหลักสูตรการฝึกอบรม	2.91	4.78	64.48	3.34	4.37	30.96
2. ระยะเวลาในการสอนเหมาะสม	2.53	4.00	58.05	3.18	4.00	25.98
3. มีการประเมินผลการฝึกอบรม	2.82	4.57	62.17	3.44	4.37	27.12
4. มีการควบคุมและติดตามผลหลังการฝึกอบรม	2.67	4.13	54.55	3.20	4.18	30.81
5. ผู้สอนมีความรู้ความสามารถเพียงพอ	3.01	4.57	51.91	4.10	4.57	11.46
6. ผู้สอน สอนเข้าใจได้ง่าย ใช้ภาษาชัดเจน	2.95	4.18	41.63	3.70	4.37	18.05
7. มีการฝึกภาคปฏิบัติ	2.14	4.37	103.94	2.78	4.57	64.74
8. เนื้อหาการสอนเหมาะสมและเพียงพอ	2.80	4.51	61.35	3.37	4.37	29.94
9. มีเอกสารประกอบการเรียน	2.57	4.32	68.07	3.99	4.57	14.59
10. มีห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอนครบ	2.55	4.37	71.59	3.61	4.00	10.71
11. มีเครื่องจักร อุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติ	1.99	4.57	129.45	2.55	4.13	61.86
เฉลี่ย	2.63	4.40	69.74	3.39	4.32	29.66

ความต้องการ	บริษัทกรณีศึกษาที่ 3			บริษัทกรณีศึกษาที่ 4		
	ก่อน ปรับ ปรุง	หลัง ปรับ ปรุง	% เปลี่ยน แปลง	ก่อน ปรับ ปรุง	หลัง ปรับ ปรุง	% เปลี่ยน แปลง
1. มีหลักสูตรการฝึกอบรม	2.93	4.78	63.33	2.51	4.57	82.11
2. ระยะเวลาในการสอนเหมาะสม	3.13	3.95	26.23	3.57	3.78	5.63
3. มีการประเมินผลการฝึกอบรม	2.94	4.37	48.74	3.07	4.37	42.52
4. มีการควบคุมและติดตามผลหลังการฝึกอบรม	2.26	4.18	84.77	2.83	4.13	45.91
5. ผู้สอนมีความรู้ความสามารถเพียงพอ	3.75	4.37	16.49	3.67	4.37	19.07
6. ผู้สอน สอนเข้าใจได้ง่าย ใช้ภาษาชัดเจน	3.57	4.13	15.50	3.86	4.13	7.05
7. มีการฝึกภาคปฏิบัติ	2.68	4.37	63.14	2.40	4.37	82.40
8. เนื้อหาการสอนเหมาะสมและเพียงพอ	3.31	3.95	19.17	3.01	4.57	52.03
9. มีเอกสารประกอบการเรียน	3.25	4.18	28.68	2.78	4.37	57.55
10. มีห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอนครบ	2.96	4.78	61.35	3.29	4.18	27.32
11. มีเครื่องจักร อุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติ	2.38	4.37	83.84	2.25	4.00	78.10
เฉลี่ย	3.02	4.31	46.48	3.02	4.26	45.43

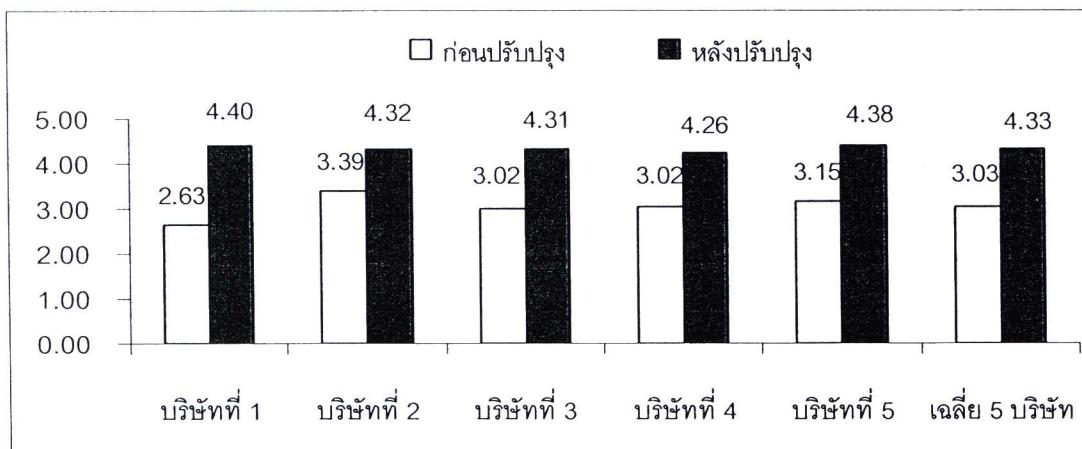
ตารางที่ 4.9 ความพึงพอใจหลังการปรับปรุง (ต่อ)

ความต้องการ	บริษัทกรนีศึกษาที่ 5		
	ก่อน ปรับ ปรุง	หลัง ปรับ ปรุง	% เปลี่ยน แปลง
1. มีหลักสูตรการฝึกอบรม	2.93	4.37	49.38
2. ระยะเวลาในการสอนเหมาะสม	3.64	4.37	20.01
3. มีการประเมินผลการฝึกอบรม	3.57	4.32	20.77
4. มีการควบคุมและติดตามผลหลังการฝึกอบรม	3.11	4.37	40.41
5. ผู้สอนมีความรู้ความสามารถเพียงพอ	3.52	4.57	29.84
6. ผู้สอน สอนเข้าใจได้ง่าย ใช้ภาษาชัดเจน	4.13	4.37	5.92
7. มีการฝึกภาคปฏิบัติ	2.50	3.95	57.80
8. เนื้อหาการสอนเหมาะสมสมและเพียงพอ	3.14	4.37	39.43
9. มีเอกสารประกอบการเรียน	3.30	4.57	38.61
10. มีห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอนครบ	2.67	4.37	63.84
11. มีเครื่องจักร อุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติ	2.13	4.57	114.93
เฉลี่ย	3.15	4.38	43.72

ความต้องการ	เฉลี่ยรวม 5 บริษัท			คู่แข่ง ที่ 1	คู่แข่ง ที่ 2
	ก่อน ปรับ ปรุง	หลัง ปรับ ปรุง	% เปลี่ยน แปลง		
1. มีหลักสูตรการฝึกอบรม	2.91	4.57	57.15	3.70	4.26
2. ระยะเวลาในการสอนเหมาะสม	3.18	4.02	26.26	3.67	4.06
3. มีการประเมินผลการฝึกอบรม	3.16	4.40	39.28	3.75	4.33
4. มีการควบคุมและติดตามผลหลังการฝึกอบรม	2.79	4.20	50.48	3.62	4.25
5. ผู้สอนมีความรู้ความสามารถเพียงพอ	3.65	4.49	23.07	4.03	4.44
6. ผู้สอน สอนเข้าใจได้ง่าย ใช้ภาษาชัดเจน	3.62	4.24	17.02	4.28	4.11
7. มีการฝึกภาคปฏิบัติ	2.49	4.32	73.63	3.36	4.28
8. เนื้อหาการสอนเหมาะสมสมและเพียงพอ	3.12	4.35	39.45	3.54	4.08
9. มีเอกสารประกอบการเรียน	3.14	4.40	40.17	3.81	4.10
10. มีห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนการสอนครบ	2.99	4.33	44.97	4.32	3.92
11. มีเครื่องจักร อุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติ	2.25	4.32	92.15	3.72	4.36
เฉลี่ย	3.03	4.33	45.78	3.80	4.20

จากตารางที่ 4.9 จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจระบบการฝึกอบรมภายหลังการปรับปรุงของบริษัทตัวอย่างทั้ง 5 แห่ง เมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจระบบการฝึกอบรมก่อนการปรับปรุงมีระดับความพึงพอใจในปัจจุบันลดลงต่อเนื่อง แต่เพิ่มสูงขึ้นทั้ง 11 ความต้องการ และเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทคู่แข่งทั้ง 2 บริษัท พบร่วมกันว่าความพึงพอใจของระบบการฝึกอบรมภายหลังการปรับปรุงมีค่าใกล้เคียงกับบริษัทคู่แข่งทั้ง 2 บริษัท โดยมีทั้งได้ค่าความพึงพอใจมากกว่าบริษัทคู่แข่งทั้ง 2 แห่ง และบางปัจจัยความต้องการมีระดับความพึงพอใจอยู่ระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของบริษัทคู่แข่ง ซึ่งพบว่าทุกๆ ความต้องการได้ค่าความพึงพอใจมากกว่าค่าต่ำสุดของบริษัทคู่แข่ง

และจากผลเปรียบเทียบความพึงพอใจก่อนและหลังการปรับปรุงในตารางที่ 4.9 สามารถแสดงกราฟเปรียบเทียบค่าความพึงพอใจระบบการฝึกอบรมเฉลี่ยรวม ก่อนและหลังการปรับปรุงของแต่ละบริษัทกรณีศึกษาได้รูปที่ 4.6

รูปที่ 4.6 เปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยก่อนและหลังปรับปรุง

จากรูป 4.6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยก่อนและหลังปรับปรุง แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจต่อระบบการฝึกอบรมภายหลังการปรับปรุงของบริษัทตัวอย่างทั้ง 5 แห่ง เมื่อเปรียบเทียบกับความพึงพอใจก่อนการปรับปรุง พบร่วมกันว่าความพึงพอใจเฉลี่ยรวมเพิ่มขึ้นทุกบริษัท โดยค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจของทั้ง 5 บริษัท ภายหลังการปรับปรุงคือ 4.33 เพิ่มขึ้นจากก่อนการปรับปรุง 1.30 หรือคิดเป็น 43.09 %